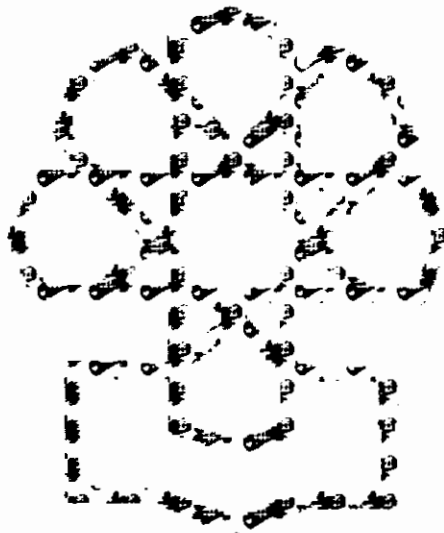

درباره لایحه الحاق تبصره ۴ به ماده ۲۴۴ قانون
مالیاتهای مستقیم - مصوب ۱۳۶۶ - والحاق یک
تبصره به ماده ۵۱ قانون امور گمرکی -
مصوب ۱۳۵۰ -

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی
کتابخانه و واحد اسناد و اطلاع‌رسانی
شماره: ۷۲۵۵
تاریخ: ۱۵/۱۰/۷۲

معاونت پژوهشی
شهریور ماه ۱۳۷۴

کار: دفتر بررسیهای حقوقی

کد گزارش: ۲۰۰۰۸۷۹

الحاق تبصره ۴ به ماده ۲۴۴ قانون مالیاتهای مستقیم -
مصوب ۱۳۶۶ - والحاق یک تبصره به ماده ۵۱ قانون
امور گمرکی - مصوب ۱۳۵۰

عنوان لایحه

شماره ترتیب چاپ: ۱۶۳۳
شماره چاپ سابقه: -
شماره دفتر ثبت: ۵۲۰
تاریخ چاپ: ۱۳۷۴/۵/۱۶
کمیسیونهای ارجاعی: امور اقتصادی و دارایی و
تعاون - امور قضایی و حقوقی

مشخصات لایحه

دو تبصره که توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی برای الحاق به قانون مالیاتهای مستقیم و قانون امور گمرکی پیشنهاد شده است هر دو یک هدف را تعقیب می‌کند و آن هم جلوگیری از طرح درخواستهای مجدد برای رسیدگی در هیأت حل اختلاف مالیاتی و کمیسیونهای بدوی و تجدید نظر رسیدگی به اختلافات گمرکی است تا با ممانعت از طرح دعاوی بی‌اساس از تراکم پرونده‌ها در هیأت، جلوگیری شود، و بر این اساس ضروری است که حسب مورد حداقل ده درصد و ۵ درصد مبالغ تعیین شده برای مالیات و گمرک را ضمن ارائه اعتراض تودیع کند تا موجبات رسیدگی فراهم شود. این امر یعنی واریز درصد مذکور سبب می‌شود تا از طرح ادعاهای واهی جلوگیری شود و با واریز مبلغ توسط شاکی در واقع وی ذیحق بودن خود و جدیت در اعتراض را اثبات می‌نماید، تا به صرف اعتراض موجبات تأخیر در پرداخت مالیات مقرر و عوارض گمرکی را فراهم نسازد.

اظهار نظر کارشناسی

علی‌رغم مقدمه توجیهی بیان شده ناظر بر ممانعت از طرح ادعاهای بی‌اساس در هیأت حل اختلاف مالیاتی و کمیسیونهای بدوی و تجدیدنظر رسیدگی به اختلافات گمرکی، نکات ذیل در این خصوص قابل بیان است:

۱- در قانون مالیاتهای مستقیم با عنایت به اینکه قانونگذار در ماده ۲۴۷ پیش‌بینی کرده که برای رسیدگی به اعتراض و طرح پرونده در هیأت حل اختلاف مالیاتی (تجدیدنظر) حداقل باید ده درصد مالیات مبلغ مورد رأی را پرداخت و یا به حساب سپرده واریز کند و این امر با عنایت خاص صورت گرفته و چنین پرداختی را در خصوص هیأت حل اختلاف بدوی پیش‌بینی نکرده است و این ظاهراً عامدانه و با نظر خاص بوده است، در غیر این صورت نظیر حکم ماده ۲۴۷ را در ماده ۲۳۸ نیز پیش‌بینی می‌نمود. اما قانونگذار در ماده ۲۳۸ صرفاً پیش‌بینی نموده است، که پس از صدور برگ تشخیص مالیات موذی حق دارد ظرف سی روز از تاریخ ابلاغ، تقاضای رسیدگی خود را به ممیز کل ارائه کند. عدم پرداخت در صدی از مالیات بدین لحاظ است که برگ تشخیص مالیات فقط بر حسب نظر ممیز و با تأیید سر ممیز صادر می‌شود و بر این اساس هیچ‌گونه مرجعی آن را رسیدگی و تأیید نکرده است و بر این اساس می‌توان گفت که احتمال خطا هم در آن وجود دارد، و به همین لحاظ ماده ۲۳۸ قانون مالیاتهای مستقیم هیچ‌گونه سخت‌گیری در این باب به عمل نمی‌آورد، بلکه امکان اعتراض به این نظر را به صورت تقاضای رسیدگی مجدد پیش‌بینی کرده است و نظر به اینکه احتمال خطا در آن وجود دارد بر طبق ماده ۲۳۸ اگر ممیز کل، اسناد و مدارک و به تعبیری اعتراض موذی را مؤثر تشخیص دهد پس از قبول موذی و توافق در ظهر برگ تشخیص، مراتب منعکس می‌شود. لذا در این باب امکان اصلاح به راحتی وجود دارد. در صورتی که اعتراض موذی مورد قبول ممیز کل واقع نشود چون یک اعتراض به نظر کارشناس و برگ تشخیص مالیات صادره از جانب سر ممیز به عمل آمده است، مراتب جهت رسیدگی به هیأت حل اختلاف ارجاع می‌شود. این هیأت را می‌توان هیأت بدوی برای

رسیدگی به نظر ممیز تلقی کرد. اعضای این هیأت مرکب از نماینده وزارت امور اقتصادی و دارایی و یک نفر قاضی (و نماینده نظام پزشکی یا کانون و کلا و یا شورای مرکزی اصناف و ... حسب مورد) خواهد بود. بنابراین منطقی به نظر می‌رسد که سهولت برای رسیدگی به اعتراض توسط هیأت اولیه با عنایت به مراتب فوق‌الذکر حفظ گردد، زیرا اگرچه واریز مبلغ ده درصد می‌تواند مانع اعتراضات واهی و بی‌اساس شود ولی در عین حال با توجه به این مطلب که در نظر کارشناسی ممیز، احتمال خطا وجود دارد و به همین لحاظ هیأت بدوی و تجدیدنظر برای آن موارد پیش‌بینی شده است، موذیان را به سبب احتمال خطاهای ممیزین درگیر مسائل دیگری می‌نماید که هر بار باید ده درصد را واریز پس از اعلام نظر هیأت اگر مؤید اعتراض موذی باشد وضع آن درصد نامعلوم است و اگر مؤید برگ تشخیص مالیات باشد برای اعتراض به هیأت تجدیدنظر بر اساس ماده ۲۴۷ باید مجدداً ده درصد دیگر را واریز کند. بر این اساس به نظر می‌رسد که اگر ممانعت از اعتراض واهی ضرورت داشته باشد بهتر است این اقدام به پس از اعلام نظر هیأت بدوی حل اختلاف مالیاتی موکول شود و ده درصد در این مقطع بر اساس ماده ۲۴۷ قانون مالیاتهای مستقیم واریز شود. بدین ترتیب می‌توان ادعا نمود که با عنایت به ماده ۲۴۷ ضرورتی به وجود تبصره ۴ پیشنهادی نخواهد بود.

مضافاً اینکه در سطر ۳ تبصره ۴ پیشنهادی چنین مقرر شده: «... ده درصد مشمول مالیات را که مأخذ محاسبه مالیات قرار گرفته است».

آنچه که مشمول مالیات است کل درآمد موذی منهای مخارج قابل پذیرش است در حالی که ظاهراً وزارت امور اقتصادی و دارایی در تنظیم این لایحه، واریز ده درصد مالیات متعلقه را مد نظر داشته زیرا مشمول مالیات، کل درآمد است که منطقی نیست ده درصد کل درآمد واریز شود و باید فقط ده درصد مالیات متعلقه واریز گردد.

۲- نظیر مطالب مطروحه در بند (۱) این گزارش در خصوص تبصره پیشنهادی برای الحاق به ماده ۵۱ قانون امور گمرکی نیز صادق است. زیرا پیش‌بینی این نکته که ارجاع پرونده به کمیسیون بدوی و تجدیدنظر رسیدگی به اختلافات گمرکی مستلزم سپردن و یا واریز ۵ درصد مبلغ مورد مطالبه گمرک است عیناً همان مشکل را برای واردکنندگان ایجاد خواهد کرد. زیرا در بدو امر تعیین نوع کالا و تطبیق آن با مشخصات تعرفه گمرکی و تعیین حقوق و عوارض گمرکی بر اساس اظهارنامه واردکننده و نظر ارزیاب گمرکی صورت می‌گیرد و لذا در واقع به نحوی خصوصیات یک نظر کارشناسی را از جانب ارزیاب دارا می‌باشد که احتمال خطا در آن وجود دارد، خصوصاً به لحاظ تراکم کار در گمرکات و ضرورت تسریع در تخلیه کالا معمولاً دقت کافی در چنین مواردی به عمل نمی‌آید. لذا باید پیش‌بینی نمود که امکان اعتراض به این نظر وجود داشته باشد و بر این اساس ضرورت واریز ۵ درصد برای امکان رسیدگی پرونده آن هم در مرحله بدوی که صرفاً اعتراض به یک نظر کارشناسی است مشکلاتی را برای واردکنندگان ایجاد می‌کند. در حالی که این امر برای مرحله اعتراض از تصمیم کمیسیون بدوی برای مرحله تجدیدنظر قابل پذیرش می‌باشد. بر این اساس وجود چنین تبصره‌ای برای الحاق به ماده ۵۱ به نحو کلی یعنی ضرورت آن مرحله بدوی و تجدیدنظر قابل دفاع نمی‌باشد و بهتر است چنین تبصره‌ای با عنایت به مطالب مطروحه به ماده ۵۲ قانون امور گمرکی افزوده شود.

- ۱- در خصوص لایحه الحاق تبصره ۴ به ماده ۲۴۴ قانون مالیاتهای مستقیم با عنایت به مطالب مطروحه و وجود ماده ۲۴۷ در مورد مرحله تجدیدنظر و عدم ضرورت آن با توجه مفاد ماده ۲۳۸ قانون مالیاتهای مستقیم و نظر به اینکه احتمال چنین پیش‌بینی در گذشته نیز بوده و در واقع مفاد ماده ۲۳۸ با توجه به ضرورت سهولت اعتراض به نظر کارشناسی در مرحله بدوی عامدانه تنظیم شده پیشنهاد حذف آن داده می‌شود، بر این اساس ضرورتی برای الحاق این تبصره به ماده ۲۴۴ وجود ندارد.
- ۲- در خصوص الحاق تبصره به ماده ۵۱ قانون امور گمرکی نیز پیشنهاد می‌شود تبصره فوق به صورت ذیل به عنوان تبصره ۲ ماده ۵۲ قانون امور گمرکی افزوده شود:
«رسیدگی کمیسیون تجدیدنظر منوط به پرداخت یا سپردن ۵ درصد (۵٪) مبلغ مورد مطالبه گمرک و ارائه رسید آن همزمان با تقدیم اعتراض می‌باشد مگر اینکه به نحو دیگری مقرر شده باشد».